

BZUČOVINY

Mesačník Základnej školy na Ulici Vajanského 2844/47 v Lučenci

č. 4

december 2015

ročník XV.

Redakčná rada

Zodpovedný vedúci: Mgr. Soňa Pinzíková

redaktori: L.Gombalová, M.Čániková, V.Moravčíková, R.Belan

A.Veselková, A.Széplakyová,

Ahoj, Bzučiaci!

Blížia sa Vianoce. Už vás vidím, ako pri tejto vete prevraciate oči. Nuž, čo sa dá robiť, keď médiá, televízie i obchodné reťazce začínajú o Vianociach hovoriť už v októbri. Potom sa stane to, že symboly Vianoc akými sú napríklad Tichá noc strácajú na svojej moci a sú nám akoby „prejedené“ a zovšednené. Je to škoda.

Napriek tomu všetkému sa na Vianoce tešíme, keď už nie pre ich čaro, tak preto, že prichádzajú vianočné prázdniny. Dni voľna, leňošenia, naplnené Pyšnými princeznami a dobrodružstvami hrdinov, ktoré sme videli sto päťdesiatkrát a na ktoré sa aj sto päťdesiaty prvýkrát tešíme. Iba toho snehu keby trochu pripadlo, hneď by sa svet zdal krajší, svetlejší a čistejší. To sa ale zariadiť nedá.

Čo sa však dá, je nezabudnúť, že po prázdninách príde veľmi rýchlo polročné vysvedčenie. Tak nech nám ho tie princezné nepokazia.

Želám Vám pekné, pokojné sviatky a podľa zásluh podstromčekovú nádielku.

Váš Bzučo

V decembrovom čísle nájdete aj:

- týždeň boja proti drogám
- Zaujímavý rozhovor s pani učiteľkou Morkovou
- Úspechy nášho bývalého žiaka
- ŠKD v decembri
- Vianočné aktivity a tradície
- EDRaŠ
- Deviataci v programe Čím chcem byť...“
- Maľovaná rozprávka
- Bzučozabáva

Významné dni v decembri

- 1.12.Svetový deň boja proti AIDS
- 2.12.Svetový deň zrušenia otroctva
- 3.12.Medzinárodný deň osôb so zdravotným postih nutím
- 5.12.Medzinárodný deň dobrovoľníkov v ekonomickom a sociálnom rozvoji
- 6.12.Sviatok sv. Mikuláša, patróna detí
- 7.12.Medzinárodný deň civilnej leteckej prepravy
- 9.12.Medzinárodný deň boja proti korupcii
- 11.12.Medzinárodný deň vysielania pre deti
- 18.12.Medzinárodný deň poštovej známky a filatelie
- 20.12. Medzinárodný deň ľudskej solidarity

Pranostiky a modlitbičky

Na Mikuláša sa tradovalo a recitovalo veľa modlitbičiek, ako napr:

„Mikulášku, dobrý strýčku, modlím sa ti modlitbičku,

zlož tú svoju plnú nošu, daj nám darov svojich trochu, či konička medového, či koláča makového, veď ty strýčku Mikuláš, veľa dobrých darov máš.“

Pozorovaním prírodných javov a počasia vznikali rôzne pranostiky:

Keď je na svätého Mikuláša počasie peknô, v januári pole je bielo.

Keď na deň Mikuláša sneží, bude požehnaný rok. Na svätého Mikuláša, už je zima celá naša.

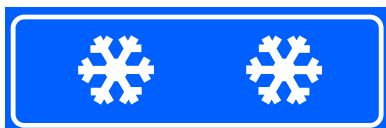
Čudesné magické stridžie dni - MIKULÁŠ

Kto bol sv. Mikuláš?

Mikuláš je postavou opradenou mnohými legendami.

Traduje sa o ňom, že sa narodil okolo r. 280 – 286 v Patare.

Ako devätnásťročný bol svojim strýkom, biskupom Mikulášom vysvätený za kňaza a stal sa predstaveným kláštora Sion v blízkosti Myry. Po rodičoch zdedil veľké bohatstvo, ktoré rozdeľoval medzi chudobných.

LUCIA

Kto bola sv. Lucia?

Zo života sv. Lucie nepoznáme veľa hodnoverných faktov.

Naopak, okolo jej života i smrti poznáme veľa legend.

Najstaršie zachované životopisy svätej Lucie pochádzajú zo 6. storočia.

Dvesto rokov, ktoré ich oddeľuje od života svätice, už nakopilo do nich toľko legend, že sa nedá spoľahlivo oddeliť pravda od nepravdy.

Lucia je v povedomí slovenskej najstaršej generácie známa predovšetkým ako "bosorka", či "striga" a jej sviatok je najdôležitejší zo stridžích dní, kedy majú zlé sily najväčšiu moc.

Čary a povery na Luciu

Dávna múdrosť hovorí: „Od Lucie do Vianoc, každá noc má svoju moc“. Preto vykonávali rôzne úkony, ktoré mali chrániť ich samotných, statok a úrodu. Od Lucie do Vianoc dávajú gazdiné kravám kúsok cesta zmiešaného s korením, aby nad ním nemali čarodejnice moc. V tento deň, sa verilo, že o polnoci strigy mútia pod mostami mlieko. Pastieri ich odháňali trúbením a práskaním bičov z chotára aj krížnych ciest. Ráno nesmela vkročiť ako prvá do domu cudzia žena, aby sa tomu zabránilo, chlapci chodili ešte pred svitaním „ocelovať“:

*Doniesol som vám oceli,
aby sa vám hrnce, misky nebili, reťaze
netrhali, sekery nelámali.*

*Koľko máte v plote kolov, aby ste mali
v maštali volov,*

*koľko máte lyžičiek, aby ste mali
jalovičiek,*

*koľko máte tanierov, aby vaša
dievka mala toľko frajerov*

Ľúbostná mágia

V tento deň dievčatá nezabúdali ani na ľúbostnú mágiu. Na desať lístočkov napísali mená chlapcov, na jedenásty stará dievka, na dvanásty smrť. Lístočky si uložili pod vankúš a každý deň jeden bez pozrenia spálili. Posledný, ktorý zostal, obsahoval veštbu.

Pranostiky na Luciu

Luciin sviatok patrí medzi najkratšie dni roka čo značia aj pranostiky:

Svätá Lucia ukazuje svoju moc, lebo nám dáva najdlhšiu noc

Svätá Lucia je kráľovná noci

Svätá Lucia noc upíja, ale dňa nepridá

Čas od svätej Lucie po Troch kráľov čiernou zimou nazývame (až 16 hodín trvajúca)

Keď si Lucia na mena háby zablátí, v januári si ich prať bude

Európsky týždeň boja proti drogám, vyhlásený z iniciatívy Európskej únie, bol prvýkrát vyhlásený v roku 1998. Začal sa v Grécku a pokračoval vo všetkých členských štátoch. Neskôr sa stalo nepísanou tradíciou, že v jesenných mesiacoch – osobitne v novembri sa viac ako inokedy organizujú alebo zviditeľňujú pre verejnosť aktivity, ktoré v konečnom dôsledku napomáhajú k znižovaniu dopytu po drogách

Európsky týždeň boja proti drogám a súťaž Plagát roka 2015

Téma „Mám na to liek“ je zameraná na vyjadrenie negatívneho postoja k návykovým látkam. Výtvarné práce mali vyjadriť: propagáciu zdravého životného štýlu, prostriedky, ktoré eliminujú užívanie návykových látok, negatívny postoj k fajčeniu, alkoholu resp. k iným návykovým látkam, čo sú skutočné hodnoty života, dôsledky správania pri užívaní návykových látok.

Do súťaže o najzaujímavejší plagát s protidrogovou tematikou sa zapojili aj žiaci 5. – 9. ročníkov našej školy. V rámci mesiaca november, ktorý je zameraný na boj proti drogám vyhotovili plagát, ktorým vyjadrili svoj postoj k drogám a drogovým závislostiam. Plagáty v školskom kole hodnotila 10 členná odborná porota s nasledovnými výsledkami.

1. miesto:

Michaela Madarášiová 9.A
Nina Jurišová 9.A

2. miesto:

Letícia Zvoncsárová 8.C
Veronika Líšková 8.C

3. miesto:

Lukáš Berky 9.B

Dobšinského maľovaná rozprávka

Slovenské národné múzeum - Historické múzeum pri príležitosti Dňa ľudovej rozprávky vyhlásilo celoslovenskú súťaž v maľovaní rozprávky od Pavla Dobšinského. Všetky maľby sú priebežne vystavované na Bratislavskom hrade, kde sú prístupné verejnosti a najlepšie diela budú odmenené v decembri v rámci podujatia Rozprávkové Vianoce na hrade. Za našu školu boli odoslané práce: Veronika Líšková, Ema Beracková, Marcela Líšková, Viktória Líšková a Kristína Jamborová. Všetkým želáme veľa úspechov a kreativity.

Text a foto PaedDr. B.Banašová

decembrový rozhovor

Dovoľte, pani učiteľka, aby som Vám v úvode zablahožerala k významnému oceneniu, ktorého sa Vám dostalo. Mohli by ste našim čitateľom priblížiť o aké vyznamenanie ide?

Srdečná vďaka. Ide o čestné uznanie udelené Ministerstvom školstva za tvorivú prácu.

Toto uznanie nie je jediné, ktoré ste počas svojej učiteľskej kariéry dostali, na ktoré z nich ste mimoriadne hrdá resp. ktoré si vážite najviac?

Medailu svätého Gorazda, ale vzácnejšie je pre mňa nadšenie a zápal svojich žiakov počas objavovania nových fyzikálnych svetov. Niektorým z nich fyzika natoľko očarila, že sa ju rozhodli študovať na vysokej škole.

Máte za sebou veľa tvorivých a kreatívnych rokov praxe. Na ktoré chvíle spomínate najradšej?

Na chvíle v Dome vedy a techniky, v ktorom sme tvorili so žiakmi fyzikálne pomôcky, tvorili fyzikálne minilaboratória, realizovali výstavy pokusov, fyzikálne rozprávky a časopis Heuréka. Od krstu Domu vedy a techniky „Majstrom N“ sa v domci vystriedalo veľa nadšencov pre fyziku zo Slovenska a zahraničia.

Na celoslovenské súťaže, v ktorých keď sme zabodovali, dostali sme sa za hranice všedných dní. Slovensko sme reprezentovali s nadšením, radosťou a hrdosťou počas predvádzania pokusov.

Vašimi rukami, obrazne povedané, prešlo veľké množstvo detí. Nie všetky mali kladný vzťah k fyzike a na druhej strane v mnohých z nich ste lásku k tomuto predmetu prebudili Vy. Ktoré meno sa vrylo hlbšie do vašej pamäti alebo na ktorého budete naveky spomínať?

Nemôžem zabudnúť tých, ktorí už od 4. ročníka navštevovali domec, objavovali, skúmali a reprezentovali našu školu na celoslovenských súťažiach (F. Nedbal, T. Hájiček, A. Paučo, J. Kašínský, S. Kolény, L. Hudec, T. Klement).

Moja bývalá žiačka Ľubica Maráková svojim zodpovedným prístupom, schopnosťou tešiť sa aj z malých úspechov, svojim zanietením a trpezlivým prístupom počas dramatizácie rozprávok, ako inštruktorka a redaktorka fyzikálneho časopisu Heuréka sa mi hlbšie vryla do pamäti. V súčasnosti študuje žurnalistiku na vysokej škole v Bratislave.

S Vaším menom sú spojené mnohé projekty, ktoré preslávili aj našu školu. Spomením, slávny „Domček“ alebo Váš podiel na učebnici fyziky, nespočetné množstvo prezentácií s témami rozprávok /Ako išlo vajce na vandrošku, Malý princ, Činový vojačik a.p./, zariadenie modernými pomôckami učebňu fyziky, či Murgašove dni. Spomeniete si na nejakú veselú príhodu, ktorú ste spoločne prežili napríklad v spomínanom Domci?

V Domci sme mali poplašné zariadenie, ktoré reagovalo na pohyb a telefonicky bolo prepojené s políciou. V noci mi volali z polície, že v domci je nezvaný hosť -zlodej. Policajti zo psom identifikovali zlodeja. Bol to zatúlaný vrabec, ktorého senzor pohybu zachytil počas letu a spustil poplach.

Vráťme sa ale v čase trochu dozadu a prezrad'te našim čitateľom, čo Vás dovedlo k tomuto predmetu resp. k povolaniu?

Moja triedna učiteľka Mária Puntigánová, ktorá učila matematiku a fyziku na 2.stupni.Svojím láskavým prístupom k žiakom, svojou osobnosťou a fyzikálnymi experimentami sa stala mojim vzorom. V kabine fyziky mi vysvetlila funkciu pomôcok, zariadení o ktoré som mala stále väčší záujem. Preto som sa rozhodla pre štúdium fyziky a matematiky.

Celú svoju osobnosť ste zasvätili škole, fyzike, pokusom. Viete si predstaviť čas, keď sa od školy, od fyziky, od šikovných, či menej šikovných žiakov celkom odtrihnete? Ako budete resp. trávite čas, keď neriešite fyzikálne zákonitosti? Čomu sa venujete rada vo voľných chvíľach?

Od fyziky sa nechcem odtrihnúť, je súčasťou môjho života. Ak budú vhodné podmienky, chcem publikovať Rozprávkovú fyziku, vytvoriť pri našej škole Dom vedy a techniky pre mladých bádateľov. Mojim prianím je cestovať, intenzívne si zaplávať, zahrať si stolný tenis, zopakovať si nemčinu...a pomáhať tým, ktorí budú potrebovať moju pomoc.

Ako redaktorka školského časopisu mi nedá nespomenúť, že aj pri zrode našich Bzučovín ste stáli Vy. Názov vznikol vo Vašej hlave, čím ste bola inšpirovaná pri voľbe tohto nezvyčajného ale celkom zaujímavého názvu?

Symbolom Bzučovín je Bzučo – veľmi aktívny podobne ako pani učiteľka S. Pinzíkova so svojou redakčnou radou. Bzučo zbiera, tvorí, vysvetľuje, zabáva, správne inormuje...V tejto tvorivej atmosfére to len tak bzučí nápadmi.

Bzučoviny slávia v tomto roku okrúhle 15. narodeniny. Čo by ste im do ďalších rokov zaželela?

Na krídlach Bzuča prilieta prianičko: Nech Bzučoviny svojím jasom naplňajú sen všetkých čitateľov. Prajem im, aby dokázali:

Vzbudiť radosť

Šíriť lásku, pretože spája ľudí

Vytvoriť nové priateľstvá, ktoré sú tak vzácne

Šíriť múdrosť a cit, pre pochopenie druhých

Ešte raz Vám veľmi pekne ďakujem za Vašu prácu, blahoželám k úspechom a želám veľa ďalších tvorivých dní, zdravie a pohodu.

Márne sme sa snažili nájsť fotku, ktorá by pani učiteľku najlepšie vystihovala. Ju treba spájať vždy iba s fyzikou a pokusmi

*Ďakujem a na záver si dovoľím pre Bzučoviny citovať S.Exupéryho:
„Dobre vidíme iba srdcom, to hlavné je očiam neviditeľné.“*

Od Ľubici Marákovej:

My sme a budeme !

Fyzika je super veda má to čo iný nemá.

V našom domci pokusy máme a iným ich podávame.

Máme super chalanov, ktorí buchnú kahanom.

Chceme spoznať svet a pritom mať super let.

Malí pomocníci sme a my sa za to nehanbíme.

Veď sme predsa fyzici!

Aj Dominik Caban vďačí pani učiteľke Morkovej za veľa. Asi tiež pôjde v jej šľapajách

Text a foto L.Gombalová

Timravina studnička

Už sme o tejto súťaži v našich Bzučovinách písali. Dnes by sa hodil podtitul: „Úspechy nášho Ivana“.

Správa z tlače:

LUČENEC. V Lučeneckom divadle sa už po 19-krát uskutočnila súťaž v prednese slovenskej prózy s názvom Timravina studnička. V piatok 27. novembra si jej účastníci zároveň pripomenuli 64. výročie úmrtia významnej slovenskej prozaičky Boženy Slančíkovej Timravy.

Do súťaže, ktorej cieľom je priblížiť klasickú slovenskú prózu, sa zapojilo 54 recitátorov z celého Slovenska. V kategórii žiakov stredných škôl si prvú cenu odniesol študent lučeneckého Gymnázia B. S. Timravy Ivan Horváth. Talentovaný mladík recituje približne desať rokov a celoslovenského kola Timravinej studničky sa zúčastnil piaty raz.

“Pri prednese sa človek dokáže od všetkého odosobniť. Darovať divákovi smiech, či už ako ochotnícky divadelník alebo recitátor, je na nezaplatenie,” skonštatoval Ivan, ktorý si za dlhé roky vyskúšal veselšie i smutnejšie varianty poézie aj prózy.

ŠKD v decembri

Najlepší spevák ŠKD

Ako každý školský rok, aj tento sme si mesiac november spestrili súťažou v speve. Deti ukázali svoj talent a odvahu. Do súťaže sa zapojilo 26 detí zo všetkých oddelení školského klubu. Pekné popoludnie so spevom nám spestrila pani riaditeľka Ľ. Lacová, ktorá nám hrala na klavíri a všetci sme si s ňou zaspievali obľúbené piesne. O víťazoch jednotlivých kategórií rozhodovala trojčlenná porota, ktorej predsedkyňa bola pani zástupkyňa J. Kamenská. Víťazi jednotlivých kategórií:

<u>1. ročník</u>	1. miesto – Esther Kerekešová	<u>2. ročník</u>	1. miesto – Vikina Lengyelová
	2. miesto – Erika Turtáková,		2. miesto - Timea Bujtárová
	3. miesto – Saška Slovinková		3. miesto – Natália Adamove
<u>3. ročník</u>	1. miesto – Richard Kantorák	<u>4. ročník</u>	1. miesto – Lianaa Berkyová
	2. miesto - Petra Skokanová		2. miesto – Karol Czúsz
	3. miesto – Simona Chrapková		3. miesto - Nina Jozefíková

dreamsbi

Všetkým srdečne blahoželáme !

Strašidelný pochod mestom

Na strašidelný večer sme sa veľmi tešili. Prešli sme celé mesto, vystrašili sme okoloidúcich a tety predavačky v obchodoch. Dostali sme aj nejaké sladkosti, a to hlavne od našich rodičov, za čo im veľmi pekne ďakujeme. Po návrate do školy nás ešte privítala pani riaditeľka, ktorej sme ukázali naše strašidelné kostýmy.

Slávnostné odovzdávanie čitateľských preukazov prvákom

V mesiaci október sme všetkým prvákom predstavili našu školskú knižnicu. Pripravili sme pre nich rôzne aktivity, rozdali sme im prihlášky a po ich odovzdaní sme im vyrobili čitateľské preukazy. 19.novembra 2015 prišla tá dlho očakávaná chvíľa. Všetci prváci sa zhromaždili v školskej knižnici a slávnosť sa mohla začať. Na úvod sa všetkým prihovorila p. vychovávateľka K. Gubovičová, ktorá privítala deti, pani riaditeľku Ľ. Lacovú, pani zástupkyňu J. Kamenskú a všetky pani učiteľky. Nasledoval krátky kultúrny program, v ktorom vystúpili žiačky z 3.A a 2.B triedy S. Stanciuová, M.Kováčová, T. Bujtárová. Potom sa im prihovorila p. riaditeľka a osobne odovzdala každému žiakovi čitateľský preukaz. Prvákov oslovila aj p. zástupkyňa, ktorá im zaželala veľa pekných chvíľ strávených pri knihách. Na záver podujatia si všetci spoločne zaspievali a už sa tešia na ďalšiu návštevu školskej knižnice.

Texty a foto K.Gubovičová

Európsky deň rodičov a škôl opäť na výbornú

Ten tohtoročný sa konal vo štvrtok 17. decembra 2015. Brány školy sa otvorili nielen pedagógom a žiakom, ale aj rodičom a všetkým priateľom našej školy. Keďže sa konal v predvianočnom čase, aj mnohé aktivity sa niesli v tomto duchu.

Tvorivé dielne, pečenie perníkov, práca na hrnčiar-skom kruhu, spev, tanec a zábava. Pre mnohých z nás nič nové, veď o tom všetkom je naša škola celý rok. Ale dobre padne sa ukázať a pochváliť pred svojimi rodičmi, či starými rodičmi.

Takto veselo a tvorivo sme sa dopracovali až k závere kalendárneho roka.

Ostáva nám len rozlúčiť sa na Zimných radovánkach a potom sa už len tešiť na vianočné prázdniny.

Text a foto L.Gombalová

Vianočné zvyky a tradície

Už tradične sa v našej škole žiaci pod vedením pani učiteľky Sokeovej pripravujú v adventnom čase na program nazvaný Kubovci. Chlapci v krojoch zahrajú scény, ktorými naši predkovia vítali pani zimu. Keďže ide o ľudovú tradíciu, pridajú sa k nim dievčatá zo Zvončeka pod vedením pani učiteľky Goljanovej a týmto folklórnym pásmom potom pozdravia babky a dedkov v domovoch dôchodcov, predstavia sa aj na domácej pôde. Aj v tomto roku si ich pozvali organizácie a inštitúcie v našom meste.

Zábery sú z vystúpenia na Vianočnom stretnutí pre členov Miestneho odboru Matice slovenskej v Lučenci.

Text a foto S.P.

bzučozabáva

Mamiiii ja by som chcela
na vianoce psa.....
- Nevymýšľaj! Bude kapor
ako každý rok !!!!!

"Oci, naozaj mi ten iPad priniesol
Ježiško?" Pýta sa Jožko otca.
"Ale samozrejme, čo ťa to napad-
lo?"
"No, že celý deň stojí nejaký chla-
pík pri domových dverách a chce
tretiu splátku."

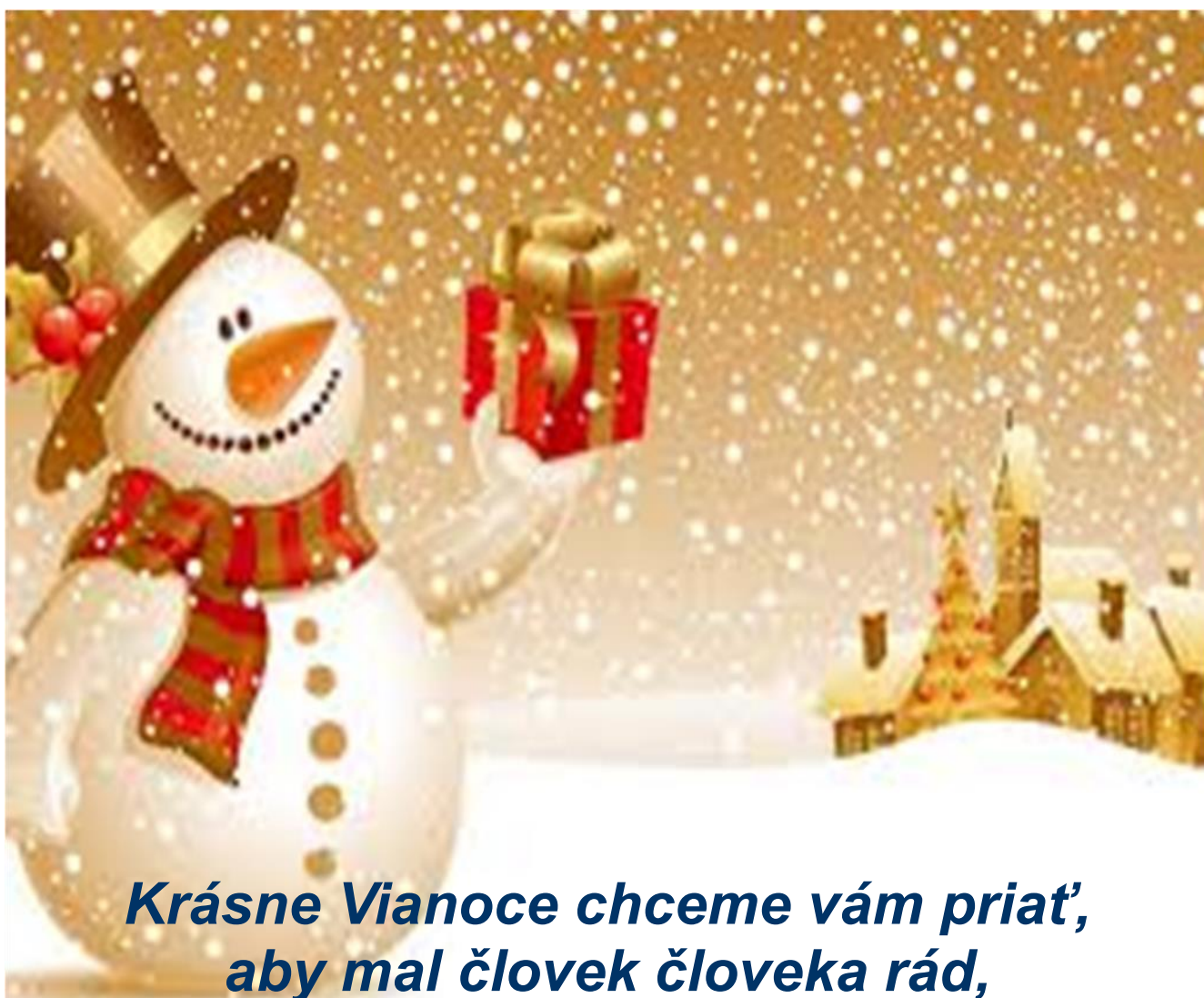
O Vianociach hovorí mamička Jož-
kovi: "Jožko, zapáľ vianočný strom-
ček."

Za chvíľu príde Jožko a hovorí: "Aj
sviečky?"

"Predstavte si, prvýkrát sa u nás zi-
šiel na štedrovečernej večeri párny
počet ľudí!"
"Ako to, veď ste boli traja!"
"Hej, ale potom prišlo sedemnást'
hasičov!"

Pripravil R.Belan

***Krásne Vianoce chceme vám priať,
aby mal človek človeka rád,
aby jeden druhému viac šťastia prial,
aby ten nový rok za to stál.***

Čitateľom Bzučovín želajú redaktori

